

قوانین و پدیده های جغرافیایی و توسعه پایدار شهری در قرآن

کریم حسین زاده دلیر^۱، رحمان نوروزی^{۲*}، ابراهیم قاسمی گهریزه^۳، حمیرا حقی^۴، محمد فروغی^۵، راضیه پاشازاده^۶

dr-k-dalir@yahoo.com

۱- استاد رشته جغرافیا برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد ملکان

rahman.norouzi@gmail.com

۲ و* - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد ملکان

abrahem.ghasimi@iran.ir

۳ - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد ملکان

homera.haghi@gmail.com

۴ - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد ملکان

m.froughi@iran.com

۵ - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد ملکان

r.pashazadeh@gmail.com

۶ - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد ملکان

چکیده:

از کل سوره های قرآن ۳۲ تا آن به وضوح با پدیده های طبیعی نامگذاری شده اند. (و جعلنا من الماء کل شی افلا یومنون) و خداوند در این آیه می گوید هر چیز زنده ای را از آب آفریدیم. امروزه یک نظریه معروف در زیست شناسی عقیده دارد تمامی موجودات زمین اعم از گیاهان و جانوران نخستین بار از آب اقیانوس ها بوجود آمد ((تولج اللیل فی النهار و تولج النهار فی اللیل)): شب را در روز داخل میکنی و روز را در شب. این قانون در جغرافیا با انحراف محور کره زمین نسبت به مدار آن که کمی بیشتر از ۲۳ درجه است و موجب تفاوت زاویه ی تابش خورشید میباشد بیان می شود. ان الله رفع السموات والارض بغير عمدات لآترونها در کشفیات جدید علم فیزیک نیرویی با عنوان نیروی برآیند مطرح است. طبق این قانون اگر اجسام به همدیگر نیروی مساوی وارد کنند این اجسام بدون یک تکیه گاه میتوانند همدیگر را حفظ نمایند و علت اینکه زمین و آسمان بدون ستون در منظومه شمسی حفظ شده اند همین نیروی برآیند است. قران السماء را به معنی آسمان پایین یاد میکند که ستارگان و کواکب زینت بخش آن هستند بنابراین ممکن است آسمان دیگر هنوز مجهول بوده و در آینده علوم با پیشرفت خود عجایب تازه ای از آنها کشف نمایند در علم فیزیک ذره ای نظریه ای تحت عنوان انفجار بیگ بنگ عقیده دارد که کل افرینش ابتدا یک هسته ی مرکزی بوده ، فشار نواحی پیرامون بر مرکز هسته موجب واکنش شیمیایی شده که در نهایت موجب انفجار فیزیکی و انبساط یافتن این هسته شده و از پراکنش این هسته سایر قسمت های هستی خلقت یافته است. در قران این موضوع در سوره ی انبیاء/۵۶ بیان شده است «ربّ السموات والارض فطرهن» (آفریدگار شما آفریدگار آسمان و زمین است که آن را از مرکز پدید آورد.) در سوره ی بقره آیات ۸۳ تا ۸۶ قران ویژگی شهر و شهروند خوب را که موجب بهزیستی و پایداری شهری میشود بدین صورت بیان کرده است: در قران این موضوع در سوره ی انبیاء/۵۶ بیان شده است «ربّ السموات والارض فطرهن» (آفریدگار شما آفریدگار آسمان و زمین است که آن را از مرکز پدید آورد.) در سوره ی بقره آیات ۸۳ تا ۸۶ قران ویژگی شهر و شهروند خوب را که موجب بهزیستی و پایداری شهری میشود بیان کرده است.

واژگان کلیدی: جغرافیا ، قران ، شهر ، زمین ، آسمان، توسعه پایدار شهری

مقدمه:

قرآن آسمان را سقف محفوظ معرفی میکند که از هر سقفی محکمتر است به عقیده بعضی از دانشمندان مقاومت آن از یک قشر فولادی با ضخامت چندین متری محکمتر است که در غیر اینصورت زمین دائماً در معرض رگبارهای سنگ های آسمانی قرار میگرفت و یا در معرض تابش مستقیم خورشید قرار گرفته و به کره ی فاقد حیات تبدیل میشد .

تفکر جغرافیایی در قرآن بیشتر با افعال امری نظیر: بگردید، بنگرید و ببینید مشخص شده است برای مثال «قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرْ كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ» (بگو در زمین گردش کنید و ببینید خداوند چگونه خلق نمود).

دراهمیت طبیعت همین بس که اولین آیه ی اولین سوره ی قرآن به آن اشاره نموده است وقتی می گوئیم الحمد لله رب العالمین «عالمین در این آیه بصورت جمع بکاررفته و شامل تمام موجودات از کوچکترین پدیده ها تا بزرگترین و پیچیده ترین آن ها می باشد (تفسیر نمونه/مکارم شیرازی) رتق به معنی پیوستگی و فتق به معنی جدایی است. پس خلقت ابتدا بصورت توده ی عظیمی از بخار آسمان بود پس از انفجارات درونی، حرکت به دور خود و ایجاد گاز سوزان بر اثر برخورد ستارگان تجزیه و انفجالات شیمیایی تغییرات فیزیکی را در قالب کواکب یکنواخت بوجود آورد. چنانکه در ابتدا بصورت ماده ی واحدی خودنمایی میکردند. زمین به عنوان پدیده ی طبیعی دارای نعمات مخزون و مکشوف بسیاری بوده و با توصیف هایی از قبیل فراشا" و مهدا آمده است.

سوالات تحقیق:

۱. دیدگاه قرآن درباره جغرافیا؟
۲. زیباییهای جغرافیایی که در قرآن بدان اشاره شده کدامند؟
۳. تفکر جغرافیایی در قرآن چگونه است؟

روش تحقیق:

در این مطالعه جهت جمع آوری داده ها و اطلاعات ابتدا بصورت مطالعات کتابخانه ای که شامل بررسی اسناد و مدارک و مطالعه کتب، مجلات، مقالات فارسی، و پایان نامه ها صورت گرفته و سپس به شیوه میدانی انجام شده است .

توسعه پایدار شهری از نظر قرآن:

قرآن در آیه ۳۰ سوره بقره می فرماید: ((انی جاعل فی الارض خلیفه"؛ ما انسان را جانشین خویش در زمین قرار دادیم)) حق جانشین امانت داری صحیح نعمت های سپرده شده است بنابراین انسان باید در استعمار، عمران و آبادانی زمین بکوشد، امانت را به نیکویی حفظ نموده و آن را از تخریب و فساد دور نگه دارد چراکه این نعمت ها علاوه بر این که امانت خدا هستند تضمین کننده بقای نسل های آینده نیز خواهند بود و این همان مفهومی است که دقیقاً با مفاهیم توسعه پایدار شهری در ارتباط است .

در مورد ساختن شهر و ساختمان های غول پیکر نیز باید تمامی معیار هایی که تعادل محیط و اجتماع را به هم میزند مد نظر گرفته و تا حد امکان از آنها دوری شود یکی از تعادل های اجتماعی که در شهرسازی امروز بیشتر به چشم میخورد مسئله ی اشرافیت ساختمان ها میباشد که به نوبه ی خود موجب جرایم و بزهکاری های فراوان میشود. اینجاست که عاملان این بنا ها مصداق آیه: ((تا تفسدوا فی الارض)) قرار میگیرند. و بایستی به آنان یادآور شده که در زمین فساد نکنید. چراکه خداوند می فرماید: ((ان الله لا یحب المفسدین)). از سوی دیگر هر آسیبی که انسان به طبیعت وارد میکند ضرر آن شاید زمان بر باشد ولی بالاخره به خود انسان برمی گردد. بمباران سد ها در آمریکا، ممنوعیت استفاده بی رویه از آب های زیر زمینی قوانین مربوط به محدودیت مرتفع سازی ساختمان ها گواهی بر این ادعا است.

کنش هایی که مبتنی بر رعایت اصول اخلاقی و اصول ذکر شده در متون اسلامی باشند نتایج ارزشمندی برای شکوفایی و توسعه ی محیط زیست طبیعی و انسانی به همراه خواهد داشت. برخی از محققان نوشته اند: ((قوانین الهی شریعت)) وظایف انسان هارا نسبت به رعایت نظم طبیعت به صراحت معین کرده است. انسان به موجب احکام شریعت نه تنها موظف است به بهره بری و آبادانی و رفع نیاز های افراد اقدام کند بلکه موظف است از تخریب و آلوده کردن و بر هم زدن نظم طبیعت نیز پرهیز نماید. (محمد حسن نجفی، ۱۳۶۵، جلد دوم، ص ۶۶-۶۹)

طبق الگوگیری از مدینه النبی شهرها باید ملاک های زیر را داشته باشند:

۱- دین ۲- حاکم یا رهبر ۳- عبودیت که شامل (عدل، انصاف، ایثار و انفاق)

و ساکنان در صورت پیروی از آنها مدنی محسوب می شوند. در سوره ی بقره آیات ۸۳ تا ۸۶ قرآن ویژگی شهر و شهروند^۲ خوب را که موجب بهزیستی و پایداری شهری میشود بدین صورت بیان کرده است:

۱-پرستش خدای یگانه

۲-مهربان نیک رفتار نسبت به پدرومادر، نزدیکان ، یتیمان ،بی نوایان

۳-نریختن خون یکدیگر

۴-بیرون نراندن یکدیگر از خانه و کاشانه خود

۵-آزاد نمودن اسیران با فدیه

۶-برپایی نماز مخصوصا در مساجد و بصورت جماعت که سمبل دعا و نیایش ملی است و رمز استحکام و اتحاد یک ملت می باشد.

در مورد ویژگی ها ی طبیعی شهر چنان که در بعضی از آیات دیده میشود میتوان موارد زیر را نام برد:

۱-داشتن آب و هوای مناسب

۲-داشتن امکانات معیشتی مانند خوراک و مسکن

۳-داشتن زمین حاصلخیز

۴-پدیده و چشم اندازها ی طبیعی مثل اشجار و رودخانه ها

بامطالعه در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در می یابیم ویژگی های طبیعی که قرآن برای شهر بر شمرده در قانون اساسی ما فراهم کردن و حفظ آنها توسط حکومت و ملت جز شرایط و حقوق مسلم محسوب شده است از جمله تامین حداقل شرایط زندگی برای همه ، مهیا کردن امکانات و ابزار کار برای متقاضیان کار و توسعه ی پایدار بدون آسیب جدی به محیط زیست.

اهمیت طبیعت:

تفکر جغرافیایی در قرآن بیشتر با افعال امری نظیر: بگردید، بنگرید و ببینید مشخص شده است برای مثال «قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرْ كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ» (بگو در زمین گردش کنید و ببینید خداوند چگونه خلق نمود).

موارد و مصداق های طبیعت کدام پدیده ها میباشند؟ با یک نظر کلی در قرآن می توان طبیعت را حداقل در سه نوع محیط متصور شد که عبارتند از:

۱-آسمان ۲-زمین (پوسته) ۳-لایه های زیرین زمین

طبق این تقسیم بندی تمامی پدیده های موجود در جهان های ذکر شده میتواند جزء موضوعات طبیعی باشد.

از کل سوره های قرآن ۳۲ تا ی آن به وضوح با پدیده های طبیعی نامگذاری شده اند که عبارتند از: بقره، رعد ،الحجر، نحل ،کهف، نور، نمل، عنکبوت، دخان ،احقاف، الذاریات، طور، نجم، القمر، الشمس، حدید، ملک، معارج، دهر(انسان)، عروج، طارق، فجر ،لیل، الضحی، تین، زلزال، عادیات، العصر، فیل، مسد، فلق و ناس. علاوه بر این ها در سوره هایی دیگر خداوند جهت تنبّه و بیداری انسان مکررا" از پدیده های طبیعی یاد کرده و علت این تکرار طبق نظر مفسران، عینی و قابل درک بودن پدیده های طبیعی جهت تمثیل است. در اهمیت طبیعت همین بس که اولین آیه ی اولین سوره ی قرآن به آن اشاره نموده است وقتی می گوئیم الحمد لله ربّ العالمین «عالمین در این آیه بصورت جمع بکاررفته و شامل تمام موجودات از کوچکترین پدیده ها تا بزرگترین و پیچیده ترین آن ها می باشد(تفسیر نمونه/مکارم شیرازی)

کلمه جهانیان:

کلمه ی جهانیان یا عالمین بیانگر مکان های مختلف است و از این منظر با تعاریف زیر مطابقت دارد:

۱-جغرافیا علم مکان ها است: ویدال دولابلاش. نیمه ی اول قرن ۲۰

۲-جغرافیا افتراق مکان ها است: هارت شورن. نیمه ی دوم قرن ۱۹ «مکاتب فلسفی در جغرافیا/حسین شکویی»

از جمله ملموس ترین پدیده های طبیعی زمین می باشد که در آیات متعددی با کلمه ی الارض بیان شده اما آنچه حائز اهمیت است این است که جدیدترین و پیشرفته ترین کشفیات علوم طبیعی و تجربی با آیات قرآن همخوانی دارد برای مثال پیدایش زمین را در نظر بگیرید. طبق نظریات جدید، منظومه شمسی ابتدا یک توده ی گازی چرخان بوده و سپس در اثر فعل و انفعالات شیمیایی حالت فیزیکی جدیدی یافته اما همین نظر ۱۴ قرن قبل در قرآن در سوره ی «فصلت /۱» بیان شده است.

«ثم استوی الی السماء و هی دخان» (سپس اراده ی آفرینش آسمان کرد در حالی که دود گونه بود) (مجله ی رشد جغرافیا)

انفجار بینگ بنگ:

در علم فیزیک ذره ای نظریه ای تحت عنوان انفجار بیگ بنگ عقیده دارد که کل آفرینش ابتدا یک هسته ی مرکزی بوده ، فشار نواحی پیرامون بر مرکز هسته موجب واکنش شیمیایی شده که در نهایت موجب انفجار فیزیکی و انبساط یافتن این هسته شده واز پراکنش این هسته سایر قسمت های هستی خلقت یافته است. در قرآن این موضوع در سوره ی انبیاء/۵۶ بیان شده است «رتکم ربّ السموات والارض فطرهنّ» (آفریدگار شما آفریدگار آسمان و زمین است که آن را از مرکز پدید آورد).

کلمه ی فطر:

به معنی از درون و از مرکزیت خود بر آمدن و شکل یافتن از مرکز است. در ابتدای تشکیل هر کره مرکز آن بوسیله نیروی جاذبه موادی که به دورش وجود دارند جذب میکند و از درون بزرگتر و بزرگتر میشود و سپس تغییرات فیزیکی ایجاد میشود و کره یا هسته متلاشی شده به اشکال جدید ظاهر میشود پس از این انفجار هنوز آسمان و زمین به هم متصل بودند در مورد این اتصال ویکی بودن اولیه ی آسمان ها و زمین خداوند در آیه ی ۲۵۵ سوره ی بقره می فرماید ((وسع کرسیه السموات فی الارض)) کرسی از نظر ریشه ی لغت (از کرس) بروزن ارث گرفته شده که به معنی اصل و اساس میباشد و گاهی به معنی هر چیزی بهم پیوسته و ترکیب شده میباشد در این آیه معنی دوم متصل بودن آسمان و زمین را در آغاز آفرینش می‌رساند و همچنین در سوره ی انبیا/۳۰ می فرماید: «اولم یرالذین کفروا انّ السموات والارض کانتا رتقا» و فتقنا هما وجعلنا من الما کلّ شی افلا یومنون» (آیا کافران نمی بینند که آسمان ها و زمین به هم متصل بودند و سپس آنها را جدا ساختیم و هر چیزی زنده ای را از آب آفریدیم).

رتق:

به معنی پیوستگی و فتق به معنی جدایی است. پس خلقت ابتدا بصورت توده ی عظیمی از بخار آسمان بود پس از انفجارات درونی، حرکت به دور خود و ایجاد گاز سوزان بر اثر برخورد ستارگان تجزیه و انفجالات شیمیایی تغییرات فیزیکی را در قالب کواکب یکنواخت بوجود آورد. چنانکه در ابتدا بصورت ماده ی واحدی خودنمایی میکردند. مشاهده میکنیم که در هر دو آیه فوق و بعضی آیات دیگر پدیده آسمان بصورت جمع و با واژه ی السموات در قرآن آمده و مظهر نزول باران و سقف محفوظ برای زمین باشد اما اینکه چرا آسمان بصورت جمع بکار رفته است؟ عده ای عقیده دارند که شاید منظور از ان ((طبقات هوای مترکم اطراف زمین است))

آسمانهای هفتگانه:

و در علم جغرافیا به لایه های تروپوسفر، استراتوسفر، مزوسفر، یونوسفر، آگزوسفر، ماگنوسفر و باد های خورشیدی طبقه بندی شده است. عده ای دیگر مراد از آسمانهای هفت گانه را همان سیارات سبع (عطارد، زهره، مریخ، مشتری، زحل، ماه و بادهای خورشیدی میدانند. ولی قرآن السماء را به معنی آسمان پایین یاد میکند که ستارگان و کواکب زینت بخش آن هستند بنابراین ممکن است ۶ آسمان دیگر هنوز مجهول بوده و در آینده علوم با پیشرفت خود عجایب تازه ای از آنها کشف نمایند همچنین گفتیم قرآن آسمان را سقف محفوظ معرفی میکند که از هر سقفی محکمتر است به عقیده بعضی از دانشمندان مقاومت آن از یک قشر فولادی با ضخامت چندین متری محکمتر است که در غیر این صورت زمین دائماً در معرض رگبارهای سنگ های آسمانی قرار میگرفت و یا در معرض تابش مستقیم خورشید قرار گرفته و به کره ی فاقد حیات تبدیل میشد.

باران:

آسمان همچنین محل نزول آب و باران است و باران را از آبهای پر برکت و پاک برشمرده اند که در نتیجه ی آن زندگی در نباتات آغاز شده و تغذیه سایر موجودات نیز فراهم میگردد.

۱- فانزلنا من السماء ماء طهورا

۲- انزلنا من السماء ماء فاخرج به من الثمرات بقره آیه ۲۲ و ۲۱

امام سجاد در تفسیر این آیه راجع به نزول باران از آسمان بیان جالبی دارند و می فرمایند ((خداوند باران را از آسمان نازل می کند تا به تمام قله های کوه ها و تپه ها و گودی ها و خلاصه تمام نقاط مرتفع و هموار برسد تا گیاهان در تمام قسمت های زمی برویند و یکپارچه سبز گردند انرا دانه دانه و

پی در پی گاه پدیده درشت و گاهی قطره‌های کوچک قرار داد تا در زمین فرو رود و سیراب نماید آن را بصورت سیلاب نفرستاد تا زمین و درختان و میوه‌ها را و مزارع را خراب و نابود سازد.

زمین:

زمین به عنوان پدیده‌ی طبیعی دارای نعمات مخزون و مکشوف بسیاری بوده و با توصیف‌هایی از قبیل فراشا" و مه‌دا آمده است. در آیه ۲۲ سوره بقره (الذی جعل لکم الارض فراشا) با توصیف فراش آمده و این مطلب در تفسیر نمونه به آسایش تعبیر شده و نعمت بزرگی محسوب می‌شود و اگر زمین لرزان و متزلزل بود نمیتوانست مورد استراحت و آسایش و استفاده انسان قرار گیرد. امام سجاد در توضیح این مطلب چنین می‌فرماید ((زمین را مناسب و ملائم با طبع شما قرار داد و موافق و مناسب با بدن‌ها و اجسام شما آفرید) (ساختمان فیزیکی متفاوت بدن انسان در گونه‌های مختلف آب و هوایی گواه بر این مسئله است/نگارنده) آن را گرم شدید قرار نداد تا بسوزید و آن را بسیار سرد نیافرید که منجمد گردید (اشاره به فاصله مناسب از خورشید است که موجب پیدایش زندگی در کره‌ی زمین شده است) بوی آنرا بسیار خوشبو قرار نداد تا به مغزها و اعصاب بینی شما لطمه وارد کند و آنرا بسیار بدبو نیز خلق نکرد تا در اثر بوی بد آن هلاک گردید آن را همانند آب قرار نداد که در آن غرق گردید، زمین را بسیار سفت و محکم نیز نیافرید تا نتوانید برای خویش خانه و مسکن تهیه کنید بلکه آن را به وضع و شرایط مناسب متینی آفرید تا شما بتوانید از آن برای حیات خویش بهره بگیرید. تفسیر نمونه/جلد دوم/ص ۷۹

چگونگی استقرار زمین و آسمان:

در این رابطه قرآن کریم می‌فرماید:

ان الله رفع السماوات والارض بغير عمدات لآترونها

قرآن کریم در آیه‌ای فوق چگونگی استقرار زمین و سایر کرات را ذکر می‌کند می‌فرماید: ما آسمان و زمین را بدون ستون برافراشتیم در اینجا فعل برافراشتیم نشان می‌دهد که کرات بدون اینکه پایه و ستونی داشته باشند در فضا قرار گرفته‌اند بی آنکه به جایی متصل باشند. در کشفیات جدید علم فیزیک نیرویی با عنوان نیروی برآیند مطرح است. طبق این قانون اگر اجسام به همدیگر نیروی مساوی وارد کنند این اجسام بدون یک تکیه‌گاه نمیتوانند همدیگر را حفظ نمایند و علت اینکه زمین و آسمان بدون ستون در منظومه شمسی حفظ شده‌اند همین نیروی برآیند است و بین آنها نیروی جذب و دفع مساوی سبب تعادل آنها شده است. برای مثال خورشید با نیرویی که زمین را به طرف خود میکشد زمین نیز برابر همان نیروی ضمن حرکت به دور خورشید خود را از آن دفع می‌کند.

شب و روز:

آفرینش شب و روز و نظم حاکم بر آن از دو نظر نیازمند دقت اساسی است

یکی پشت سر هم آمدن این پدیده‌ها بطور پی در پی است و دومی اینکه مرتباً" در هر دوی این پدیده‌ها از طول یکی کاسته و به دیگری اضافه می‌شود این امر در آیه ۲۷ بقره ذکر شده است.

((تولج الليل في النهار و تولج النهار في الليل)): شب را در روز داخل می‌کنی و روز را در شب.

این قانون در جغرافیا با انحراف محور کره زمین نسبت به مدار آن که کمی بیشتر از ۲۳ درجه است و موجب تفاوت زاویه‌ی تابش خورشید می‌باشد تطابق دارد به این ترتیب که ساکنان بالای خط استوا از ابتدای پاییز بطور آرام اما محسوس کوتاه شدن طول روز و طولانی شدن شب را و از اول دی ماه عکس این حالت را تجربه می‌کنند.

این اختلاف شب و روز به نوبت خود موجب تغییر فصول می‌شود که پیرو آن هریک از جانداران مرحله‌ی تازه‌ای را از تکامل و استراحت طی می‌کنند و اگر این کاستن و اضافه کردن‌ها نبود کره‌ی زمین اقلیمی متفاوت از حالت کنونی پیدا میکرد و زندگی موجودات به شکلی که میبینیم نبود.

کدام صوتگری بر روی آب تصویر نگاری کرده است؟

شگفت‌انگیز تر از عجایب و زیبایی‌های هستی و نظم موجود در آن اساس آفرینش آنهاست بصورتیکه پایه‌ی اولیه‌ی آفرینش همه‌ی موجودات زنده و حتی انسان از آب است آنجا که خداوند در آیه ۳۰ انبیا می‌فرماید

((و جعلنا من الماء کل شیء افلا یؤمنون)): و هر چیز زنده‌ای را از آب آفریدیم.

اما خداوند در این آیه می‌گوید هر چیز زنده‌ای را از آب آفریدیم. امروزه یک نظریه معروف در زیست‌شناسی عقیده دارد تمامی موجودات زمین اعم از گیاهان و جانوران نخستین بار از آب اقیانوس‌ها بوجود آمد بدین صورت که جانوران ابتدایی و ساده‌ی آبی مانند جلبک‌ها در دوره‌ی پیش از حیات یا پرکامبرین‌ها بوجود آمدند و در طول سالیان دراز تکمیل‌ها و جهش‌های سلولی موجب پیدایش سایر موجودات گردید (زمین و منظومه شمسی/مهندس فروغ کشاورز)

نتیجه گیری:

ازلک سوره های قرآن ۳۲ تا آن به وضوح با پدیده های طبیعی نامگذاری شده اند که عبارتند از: بقره، رعد، الحجر، نحل، کهف موارد. مصداق های طبیعت کدام پدیده ها میباشند؟ با یک نظر کلی در قرآن می توان طبیعت را حداقل در سه نوع محیط متصور شد که عبارتند از: ۱- آسمان ۲- زمین (پوسته) ۳- لایه های زیرین زمین طبق این تقسیم بندی تمامی پدیده های موجود در جهان های ذکر شده میتواند جزء موضوعات طبیعی باشد. دراهمیت طبیعت همین بس که اولین آیه ی اولین سوره ی قرآن به آن اشاره نموده است وقتی می گوئیم الحمدلله رب العالمین «عالمین در این آیه بصورت جمع بکاررفته و شامل تمام موجودات از کوچکترین پدیده ها تا بزرگترین و پیچیده ترین آن ها می باشد» (تفسیر نمونه/ مکارم شیرازی). از جمله ملموس ترین پدیده های طبیعی زمین می باشد که در آیات متعددی با کلمه ی الارض بیان شده اما آنچه حائز اهمیت است این است که جدیدترین و پیشرفته ترین کشفیات علوم طبیعی و تجربی با آیات قرآن همخوانی دارد برای مثال پیدایش زمین را در نظر بگیرید. طبق نظریات جدید، منظومه شمسی ابتدا یک توده ی گازی چرخان بوده و سپس در اثر فعل و انفعالات شیمیایی حالت فیزیکی جدیدی یافته اما همین نظر ۱۴ قرن قبل در قرآن در سوره ی «فصلت» ۱۱ بیان شده است

ازلک سوره های قرآن ۳۲ تا آن به وضوح با پدیده های طبیعی نامگذاری شده اند. ((و جعلنا من الماء کل شی افلا یومنون))؛ و هر چیز زنده ای را از آب آفریدیم. اما خداوند در این آیه می گوید هر چیز زنده ای را از آب آفریدیم. امروزه یک نظریه معروف در زیست شناسی عقیده دارد تمامی موجودات زمین اعم از گیاهان و جانوران نخستین بار از آب اقیانوس ها بوجود آمد پایه ی اولیه ی افرینش همه ی موجودات زنده و حتی انسان از آب است ((تولج الليل فی النهار و تولج النهار فی الليل)): شب را در روز داخل میکنی و روز را در شب. این قانون در جغرافیا با انحراف محور کره زمین نسبت به مدار آن که کمی بیشتر از ۲۳ درجه است و موجب تفاوت زاویه ی تابش خورشید میباشد. ان الله رفع السماوات والارض بغیر عمدا لاترونها در کشفیات جدید علم فیزیک نیرویی با عنوان نیروی برآیند مطرح است. طبق این قانون اگر اجسام به همدیگر نیروی مساوی وارد کنند این اجسام بدون یک تکیه گاه میتوانند همدیگر را حفظ نمایند و علت اینکه زمین و آسمان بدون ستون در منظومه شمسی حفظ شده اند همین نیروی برآیند است. قرآن السماء را به معنی آسمان پایین یاد میکند که ستارگان و کواکب زینت بخش آن هستند بنابراین ممکن است ۶ آسمان دیگر هنوز مجهول بوده و در آینده علوم با پیشرفت خود عجایب تازه ای از آنها کشف نمایند در علم فیزیک ذره ای نظریه ای تحت عنوان انفجار بیگ بنگ عقیده دارد که کل افرینش ابتدا یک هسته ی مرکزی بوده، فشار نواحی پیرامون بر مرکز هسته موجب واکنش شیمیایی شده که در نهایت موجب انفجار فیزیکی و انبساط یافتن این هسته شده واز پراکنش این هسته سایر قسمت های هستی خلقت یافته است. در قرآن این موضوع در سوره ی انبیاء/ ۵۶ بیان شده است «ربکم رب السماوات والارض فطرهن» (آفریدگار شما آفریدگار آسمان و زمین است که آن را از مرکز پدید آورد).

منابع:

- ۱- قرآن کریم
- ۲- تفسیر نمونه/ مکارم شیرازی
- ۳- مجله آموزش جغرافیا / شماره ۱/ ۱۳۹۰
- ۴- زمین و منظومه شمسی/ مهندس فروغ کشلورز
- ۵- فصلنامه پژوهش های قرآنی جلد ۵۴،
- ۶- مقاله ی نگاهی به شهر و تمدن از دیدگاه اسلام / مسعود غنی زاده ،
- ۷- مجله رشد جغرافیا پاییز ۹۰